

Tanítási tervezet

1. Alapadatok:

- Az óra időpontja: 2021. 04. 14
- Iskola, osztály: ELTE Apáczai Csere János Gyakorló Gimnázium, 8.C
- Iskola neve és címe: ELTE Apáczai Csere János Gyakorló Gimnázium, Budapest, Papnövelde u. 4, 1053
- Tanít: Köteles Krisztián
- A témakör megnevezése: Magyarország földrajza
- **A tanítási egység (téma) címe: Budapest földrajza**
- Az óra (jellemző) típusa: Ismereteket szerző és feldolgozó óra

2. Tantervi követelménye:

- *A tanítási óra oktatási céljai:*
 - megérteni Budapest vezetői szerepének kialakulásának okait és következményeit
 - általános információk megtanulása a fővárosról
 - a főváros övezeteinek megismerése
 - Budapest centrum helyeinek a megtanulása
 - népesség- és településföldrajzi információk alapján jellemzőket fogalmaz meg, következtetéseket von le
- *A tanítási óra képzési, fejlesztési céljai:*
 - Hazánk és a Kárpát-medence tájainak és régióinak feldolgozása során a térszemlélet, valamint a hagyományos és digitális térképhasználat fejlesztése
 - Egy település komplex módon, több szempontú megközelítéssel történő vizsgálata során a problémamegoldó, valamint a rendszerben és összefüggésekben történő gondolkodás fejlesztése
 - A kommunikációs képességek fejlesztése
 - Esztétikai kompetencia fejlesztés egyes budapesti nevezetességek bemutatásával, előző órára kiadott címerek levetítésével
 - Logikai képességek fejlesztése, összefüggések észrevételének javítása
 - Alkalmazó és problémamegoldó képesség fejlesztése
- *A tanítási óra nevelési céljai:*
 - Közösségi nevelés: egymás meghallgatása, fegyelmezett csoportos munkavégzés
 - A közös munkában való hatékony részvétel
- *Oktatási követelmények:*
 - a) fogalmak
 - ➔ új: gazdasági övezetesség (előváros, ipari öv, külső lakóöv, munkahelyöv, belső lakóhelyöv, belváros, városmag)
 - ➔ megerősítendő: Buda, Pest, Óbuda, Budapest, Duna, Budai-hegység, Pesti-síkság, város, világörökség, közigazgatás, hungarikum, többközpontú város, területi fejlettség-különbség, főváros, agglomeráció, ingázás, nemzetközi szerepkör, világváros,

- b) folyamatok
 - ➔ új: Budapest történeti fejlődése, Budapest övezetekre tagolódása
 - ➔ megerősítendő: urbanizáció, városfejlődés, agglomeráció bővülés
- c) összefüggések
 - ➔ új: Budapest városfejlődésének és növekedésének a története
 - urbanizáció – agglomeráció bővül
 - urbanizáció – népesség növekedés
 - népességnövekedés – új munkahelyek létrehozása
 - több jelentős városrész – több központúság
 - ➔ megerősítendő
 - kedvező földrajzi adottságok – város telepítő tényezők
 - kedvező földrajzi adottságok – központi szerep elnyerése
 - jelentős helyek – turisztikai potenciál
- d) Megfigyelések, vizsgálatok, kísérletek
 - ➔ térképek megfigyelése és elemzése
 - ➔ tematikus térképek értelmezése
- e) Fejlesztendő készségek, kompetenciák (mit, mivel?)
 - ➔ kommunikációs kompetencia – térképek elemzése, összefüggések észrevétele, kérdésekre való válaszolás
 - ➔ esztétikai, művészeti kompetencia – a budapesti nevezetességek bemutatása, művészeti értékének megismerése
 - ➔ állampolgári kompetencia – az ország fővárosának megismerése, a központi állam sorsát irányító intézmények ismertetése
 - ➔ vállalkozói kompetencia – a budapesti nevezetességekben rejlő turisztikai potenciál felismerése és kiaknázása
- f) Főbb tanulói tevékenységek
 - ➔ egyéni munka
 - ➔ csoportmunka (házi feladatban)

3. Tantárgyi koncentráció

- Történelem – Budapest fejlődésének a történetének a megtanulása. Fontos Budapesthez kapcsolódó történelmi események megemlézése. (pl. Aquincum, Buda középkori szabad királyi város, Pest mezőváros, 1873 – egyesítés, 1950 – Nagy-Budapest létrejötte)
- Művészettörténet – Budapesti jelentős épületek, emlékművek bemutatása
- Magyar Nyelv és Irodalom – Budapest a magyarságban betöltött jelentős szerepe, számos kulturális érték megihletője
- Ének-zene – Budapest a magyarságban betöltött jelentős szerepe, számos kulturális érték megihletője, Budapest mint külföldi zenék megihletője
- Matematika – Népsűrűség számítás a házi feladatban. Budapestre vonatkozó statisztikai adatok használata és összehasonlítása.

4. Felhasznált eszközök

- Internetes programok:
 - Google Meet
 - Mentimeter
 - Learning Apps
 - Quizlet
 - Kivetített képek
 - Google térkép
 - Google kérdőív
- Atlasz

Az óra részletes felépítése

Idő	Az óra menete	Didaktikai mozzanat	Didaktikai módszer	Munkaforma	Eszköz
0-4 perc	Az érkező diákok megvárása előző órai munkán készült hegységlogók rövid bemutatása és az óra témájának ismertetése - hiányzók felvezetése - szavazás melyik logó tetszik a legjobban - óra témája: Budapest földrajza		Tanári közlés		Power Point Google Kérdőív
4-11 perc	Mentimeter feladat Budapest nevezetességeiről 3-3 híres építmény beírása Budapestről 1 perc alatt - közben zeneszám részlet lejátszása aláfestésként (George Ezra: Budapest) - végül a kapott eredmények megbeszélése <i>Milyen turisztikai lehetőségek aknázhatóak ki az adott helyekből?</i>	Aktuális ismételés Logikai rögzítés	Egyéni munka Ötletelés	Egyéni munka	Mentimeter Youtube Power Point
11-22 perc	Budapest történeti áttekintés - képek levetítése közben - főbb állomások - római kor: Aquincum + katonai őrhely - középkor: Buda – szabad királyi város, Pest – mezőváros - török: hanyatlik a két város (Budán fürdők) 18. századtól: Buda – lassú fejlődés, Pest – az ország gazdasági központjává válik 1873 – Budapest létrejött → dualizmus kori fejlődés 1950 – Nagy-Budapest létrejött 1994 – 23 kerület - Közben Budapest térképén mutatni az aktuális bővüléseket. - Közben tanári kérdések:	Logikai rögzítés	Kérdés-válasz	Egyéni munka	Power Point

	➤ <i>Milyen természetföldrajzi helyek határán található Budapest?</i> ➤ <i>Milyen jó adottságai voltak Budapestnek, amelyek hozzásegítették, hogy a Kárpát-medence központjává válhasson?</i> ➤ <i>Milyen történelmi események gátolhatták Budapest fejlődését?</i> ➤ <i>Milyen történelmi események segíthették elő Budapest fejlődését?</i>				
22-25 perc	Feladat ellenőrzés: Learning Apps idővonallal (lásd: melléklet)	Aktuális ismétlés	Egyéni munka	Egyéni munka	Learning Apps
25-40 perc	Budapest övezetességeinek megismerése • koncentrikus körök bemutatása ➤ <i>Mit gondoltok miért lehetnek Pesten szélesebbek a foglalkozási övezetek, mint Budán?</i> • a szerkezeti övezetek bemutatása ➤ városmag (benne belső munkahelyi öv) - <i>Milyen jelentős épületeket találhatunk a városmagban? Google Térképen keressétek ki!</i> ➤ belső lakóöv (bérházak → felújítás) → ahol megvalósul vonzó tényező lesz - <i>Milyen előnyei és hátrányai lehetnek a belvárosban élni?</i> ➤ munkahelyöv (vasúti létesítmények, elavult gyárak → rozsdáövezet) - <i>Milyen budapesti gyárakat ismertek?</i> - <i>Gondolkozzatok, hogyan lehetne újra népszerűvé tenni ezt az övezetet!</i> ➤ külső lakóöv (többsége	Aktuális ismétlés Logikai rögzítés Információ feldolgozás	Kérdés-válasz Egyéni munka	Egyéni munka	Power Point

	1950 előtt saját város volt) - <i>Milyen előnyei és hátrányai lehetnek a külvárosban élni?</i> - <i>A külső lakóövn kívül milyen területeket találhatunk a külvárosi kerületekben? Miért jelentős ezeknek a területeknek a szerepe?</i> ➤ agglomeráció - <i>Mire emlékeztek az agglomerációs városokról korábban tanultakból?</i> - <i>Válasszatok ki egy külkerületet és keressétek meg a vele szomszédos legközelebbi agglomerációs várost!</i> • A főváros népességi+ gazdasági túlsúlya ➤ GDP 40%-a, népesség ötöde ➤ Egész Kelet-Közép-Európában meghatározó • A saját kerület kiválasztása és megnézni, hogy melyik övezetbe tartozik (a vidéki diákoknak az Apáczai kerületét (V. kerület) kell besorolniuk).				
40-43 perc	Quizlet párosítás ellenőrzésre (lásd: melléklet)	Aktuális ismétlés	Egyéni munka	Egyéni munka	Quizlet
43-45 perc	Házi feladat kiosztása • csoportmunka kiosztása + órai példa (V. kerület) levetítése ➤ 2-3 fős csoportok ➤ 2 kerület feldolgozása szempontok alapján (mellékletben) ➤ (1: I., XXIII.; 2: II., XXII;	Feladat kijelölés	Tanári közlés	Csoport munka	

	3:III, XXI; 4: IV, XX; 5: VI., XIX.; 6: VII., XVIII.; 7: VIII., XVII.; 8: IX., XVI.; 9: X., XV.; 10: XI., XIV.; 11: XII., XIII.				
--	---	--	--	--	--

Melléklet

1. Youtube video link: https://www.youtube.com/watch?v=VHrLPs3_1Fs
2. LearningApps link: <https://learningapps.org/display?v=pq3w16tuk21>
3. Quizlet link: <https://quizlet.com/583980631/match>
4. Órán bemutatandó példa:

V. kerület:

a) Alapadatok:

- alrészei: Belváros, Lipótváros
- adminisztrációs központ: Budapest, Erzsébet tér 4, 1051
- népesség: 26 013 fő
- terület: 2,59 km²
- népsűrűség: 10 148 fő/km²

b) Turizmus:

- nevezetességek: Parlament, Szent István Bazilika, Erzsébet tér, Vörösmarty téri karácsonyi vásár stb.

c) Mindennapok:

- bevásárlóközpont: Váci utca sétálóutcája
- iskola: Apáczai
- focicsapat: Budapesti Ügyvédek SKE FC (BLSZ 3)
- lakóövezet: bérházak az üzletek felett + szállodák

5. Feladatlap:

Csoportokban dolgozzátok fel Budapest I. és XXIII. kerületét a megadott szempontok alapján!

a) Alapadatok:

- Gyűjtsetek megnevezéseket a kerületek alrészeire!
- Hol van a két kerület adminisztrációs központja?
- Hányan laknak a kerületekben?
- Hány km² a kerület?
- Mekkora a népsűrűség az egyes kerületekben? Számold ki!

b) Turizmus:

- Melyek a kerület nevezetességei? Nézz utána!
- Érvelj szerinted melyik kerületben van több idegenforgalmi lehetőség. Hogyan lehetne a gyengébben teljesítő kerület idegenforgalmát javítani?

c) Mindennapok:

- Keress a kerületekben 1-1:
 - bevásárlóközpontot
 - iskolát
 - focicsapatot

- lakóövezetet
- Hogyan tudnál eljutni egyik kerületből a másikba? Milyen járművökön mennél? Melyik kerületeken haladnál keresztül? Tervezz egy alternatív útvonalat!

Csoportokban dolgozzátok fel Budapest II. és XXII. kerületét a megadott szempontok alapján!

Csoportokban dolgozzátok fel Budapest III. és XXI. kerületét a megadott szempontok alapján!

Csoportokban dolgozzátok fel Budapest IV. és XX. kerületét a megadott szempontok alapján!

Csoportokban dolgozzátok fel Budapest VI. és XIX. kerületét a megadott szempontok alapján!

Csoportokban dolgozzátok fel Budapest VII. és XVIII. kerületét a megadott szempontok alapján!

Csoportokban dolgozzátok fel Budapest VIII. és XVII. kerületét a megadott szempontok alapján!

Csoportokban dolgozzátok fel Budapest IX. és XVI. kerületét a megadott szempontok alapján!

Csoportokban dolgozzátok fel Budapest X. és XV. kerületét a megadott szempontok alapján!

Csoportokban dolgozzátok fel Budapest XI. és XIV. kerületét a megadott szempontok alapján!

Csoportokban dolgozzátok fel Budapest XII. és XIII. kerületét a megadott szempontok alapján!